

KAINA:

Metams 5 rb., pusme-
čiui 2 rb. 60 kap., 3
mėnesiams 1 rb. 30 kp.
1 mėnesiui 45 kap.

Skyrium numeris 5 kap.

M. II.

Lietuvių Balsas

Balandžio 24 d. 1916 m.

Redakcijos ir Administracijos adresas: PETRAPILIS, Baskov per. № 29,
Tel. 652-02.

Redakcijos sekretorius L. Noreika priima kasdien, be sekmadienių, nuo 12—2 val. dieną.

SKELBIMAI:

Petito eilė (4 skiltys)
prieš tekstą 60 kap.,
po teksto 30 kap.,
Darbo ieškantiems:
eilė 10 kap.

Giminių ieškantiems
eilė po teksto 10 kap.

№ 31 (60)

Skaitykite ir platinkite

„LIETUVIŲ BALSAS“

LIETUVIŲ BALSAS rūpinasi žadinti lietuvių tautos sąmonę ir stiprina jų dvasią, kad kantriai lauktų karo pabaigos.

LIETUVIŲ BALSAS padeda šviesties ir tobulinties; jis ragina tautiečius šiuo ištrėmimo metu pasi-
mokyti iš svetimausių, kas tik dora ir naudinga, o nesigabenti grįžtant tėvynėn nieko, kas žemina mu-
sų tautą.

LIETUVIŲ BALSO didžiausias troškimas sujungti tautiečius viena tautos ir tėvynės meilės juosta
ir paruošti kiekvieną lietuvių, kad, kaip tik paliaus žvangęję ginklai, tuojau grįžtų Lietuvon, nes tėvynės
žemėlė, pavirtusi per karą dirvonais, prirausta duobių ir griovių, laukia ariama ir valoma, o nugriauti
tėvų kapai — aptveriami.

LIETUVIŲ BALSAS, dėdamas savo skiltyse kuopigiausią kainą skelbimus-ieskojimus, grąžina tėvams
vaikus, vaikams tėvus, padeda surasti nuklydusius brolius, seseris, gimines ir pažįstamus.

LIETUVIŲ BALSO kaina: Rusijoje metams 5 rb.; 9 mėnesiams 3 rb. 90 kap.; 6 mėnesiams
(pusė metų) 2 rb. 60 kap.; 3 mėnesiams 1 rb. 30 kap.; vienam mėnesiui 45 kap. Užsieniuose
metams 9 rb.; 9 mėnesiams 6 rb. 80 kap.; 6 mėnesiams (pusmečiui) 4 rb. 60 kap.; 3 mė-
nesiams 2 rb. 35 kap.; 1 mėnesiui 80 kap. Skyrium numeris 5centai.

Iš Amerikos pinigus, laiškus gauname. Siuntinėti „Liet. Balsą“ į užsienius rusų cenzūra nekludo.

SKELBIMŲ KAINA. Petito (smulkaus rašto) eilutė (dalinant puslapį į keturias skiltis) prieš tekstą—
60 kap.; po teksto — 30 kap. Pabėgėliams, ieškantiems giminių arba darbo petito eilutė po teksto —
10 kapeikų. Amerikoje prieš tekstą 50 centų, po teksto 25 cent. petito eilutė, giminių ieškantiems po
teksto 10 centų petito eilutė.

„Lietuvių Balsas“ eina į Ameriką, Angliją, Italiją,
Daniją, Šveicariją, Švediją ir k.

Pinigus iš paminėtų valstybių prenumeratai, skelbimams, ir gi-
minėms šelpti gauname čekais ir k.

Lietuvių Balso adresas: PETROGRAD, Baskov per. 29.

649—5

„Vilijos“ Fabrikai

Tuojaus reikalingas braižytojas.

KREIPTIES ADRESU: Smolenskas, Vitebskoje sose, 132.
584—1.

Lietuvių pabėgėlių domei!

Naujoje „Vilijos“ pabrkoje (Smolenskas, Vitebsko plentas 132)
tuojaus gaus darbo: Geri tekoriai, šaltkalviai ir kalviai,

REIKALINGI taip pat: tepliorius, autogenišku būdu me-
talų virintojas ir vario ir špizo liejikas

Gerai moką savo amatą.

(Reikalaujama apie 100 darbininkų).

572—1

VORONEŽE

„SAULĖS“

KURSUOSE

bus pradėtas naujos jaunikačių ir
mergačių, norinčių naudies mokyto-
jų teises įgyti, kuopos ren-
gimas.

Norintieji įstoti į tą kuopą
turi turėti 4—5 klasių didumo
mokslą ir išreikšti savo norą, paduo-
dami savo adresus Centralinio Lietuvių
Komiteto igaliojiniui Kanauninkui Olšau-
skiui: Voronežas, Mažoji Dvorińska ga-
tvė № 21.

Apie mokslo pradžią bus paskel-
bta vėliau.

„SAULĖS“ Draugijos pirmininkas
Kanauninkas K. Olšauskis.

468—3

Prekės geros! Kainos pigios!

Magazin Français

Liteino pr. 38, Baseino gat. kamp.

Skiečių, lazdelių, moteriškų kre-
pšelių (ridikiulių), ir piniginių, porce-
lenos, žalvario ir kitų daiktų sandėlis.
Dirbtuvė: taiso ir aptaukia
skiečius, taiso ridikiulius, pinigines
ir kit. daiktus.

673—4

LIETUVIŲ DRAUGIJOS

del karo nukentėjusiems šelpti

Centr. Komiteto ir jo Sekcijų

pranešimai, nutarimai, darbai ir tt.

Dvasios Reikalų Sekcijos pranešimai.

I. Dvasios Reikalų Sekcija dar
sykių laiko reikalingu pranešti, kad
knygų daugiau neturime; tėra tik Pr.
Mašoto ir Tumo-Vaišganto leidiniai,
E. Amičio Motinos beieškant, Mairo-
nies Lietuvos Istorija ir Pavasario
Balsai, Gabrio gramatika. Ir šių kai-
kurių knygų buvome pritrūkę. Dabar,
gavę naują transportą pradėsime
siuntinėti pareikalavusius. Šiomis
dienomis pradeda pagaliau dirbti
savo spaustuvė, ir pradėsime spauz-
dinti elementorėlį „Pirmieji Žings-
niai“ su 60 originalinių mūsų daili-
ninkų paveikslėlių, Voronežo Moky-
tojų Skaitymo knygą ir kitas reika-
lingiausias knygytes. Kas turėtų va-
rašes koki vadovėlį ar knygutę vai-
kams skaityti, prašytumėm kuogrei-
čiausiai juos atsiųsti, kad greitai laiku
galėtumėm numalšinti taip labai ja-
čiamą knygų badą.

II. Siunčiami Skyriams ir Igalio-
tiniais kalendoriai ir maldaknygės
galima dalyti veltui visiems, kas neiš-
sigali užmokėti nors paskirtosios kai-
nos dalies.

III. Visų Skyrių ir Igaliojinių pra-
šome pasiskubinti anketa „švietimo
reikalams“ grąžinti. Jų gavome kol
kas tik 23, nors buvo išsiuntinėta da-
kovo 23 dieną. Nuo tos anketo labai
daug pareis, ir galėsime laiku įstei-
gti Mokytojų Kursus (mokytojams
ruošti) ir bendrai susekti, kur dabar
dangstosi visi liaudies mokytojai—gal
ir jų ne vieną pasisektų išgauti į sa-
vąsias mokyklas.

IV. Lig šiol laikraščiai buvo dali-
jami atskiriems žmonėms, kas tik
prašė. Buvo ir tokių žmonių, kurie,
gaudami „Lietuvių Balsą“, pradėjo
reikalauti ir naujai pasirodžiusių.
Del lėšų stokos negalime aprūpinti
kiekvieną skaitytoją visais laikraš-
čiais. Del to reikia, kad susidarytų
skaitytojų grupės, ne mažiau, kaip
po 10 skaitančių žmonių kiekvienoje;
bet kur lietuviai gyvena atskirai, ir
kur sunku būtų pasiekti skyriaus ar
igaliojinių, tai ten tie kuopos būriai
gali būti ir mažesni. Tik tokiai grupei
bus davinėjamas laikraštis ar kitas,
kurio patys skaitytojai pareikalaus (Lie-
tuvų Balso, Naujosios Lietuvos, Ry-
gos Garso ar Vado). Tuo tikslu pa-
siųsta į visus skyrius ir igaliojinius
klausias lapelis.

D. R. S. Pirmininkas:

St. Šilingas

D. R. S. Vedėjas:

Kl. Škabeika.

Pabėgėlių domei.

Prie Centralinio Lietuvių Komiteto įsteigtas Juridinis Skyrius, kurio tikslas teikti pabėgėliams lietuviams juridinę pagalbą. Kas iš pabėgėlių yra netekęs savo turto, kam dėl karo aplinkybių buvo padaryta nuostolių, kas lig šiol negavo atlyginimo už paimtus (rekvizuotus) daiktus, teisingumą i Juridinį Skyrių. Kreipiantis, reikia smulkiai ir aiškiai surašyti: savo vardas, tėvo vardas, pavardė, kurios gubernijos, apskrities, valsčiaus, sodžiaus arba vienkio ir kur dabar gyvena; kada ir koks turtas buvo paimtas (rekvizuotas), sunaikintas, pamestas arba paliktas, kiek jo, kurioje vietoje ir kieno paliepiu; kas buvo liudininkai (sviedikai), kurie matė, girdėjo ir visa žino, kaip jie vadinasi (vardas, tėvo vardas, pavardė, kurios gubernijos, apskrities, valsčiaus, sodžiaus arba vienkio) ir kur dabar jie gyvena. Jai yra kokių turto dokumentų, reikia jie drauge atsiųsti (apdraustu laišku); reikalui praėjus, visi dokumentai bus sugrąžinti.

Juridinis Skyrius stengsis kiekvienam duoti atsakymą ir patarimą. Matydami Reikalą, Skyrius imsis pats ieškoti pabėgėliams atlyginimo; tokiu atsitikimais norintieji turės išduoti Skyriaus vedėjo vardu įgaliojimą, notaro patvirtintą. Jei dokumentų nėra tai Skyrius pats klausinės liudininkų ir statys aktus. Žinioms rinkti ir liudininkams klausinėti Skyrius siuntinės savo įgaliojimus juristams į vietas, kur yra daug apsigyvenusių pabėgėlių lietuvių; apie įgaliojimų pasiuntimą bus kiekvieną sykį skelbiama laikraščioje. Vietose, kur yra Centralinio Komiteto įgaliojiniai, minėtaisiais reikalais reikia į juos kreipties.

Be visa ko, kas buvo pasakyta, reikia atminti štai kas. Šiuo laiku atlyginimas vyriausybės duodamas ne visuomet ir ne už kiekvieną turą arba nuostolį. Visų karo nuostolių atlyginimo galima tikėtis tik karui pasibaigus. Dabar žada mokėti tik už mūsų vyriausybės įsakymu sunaikintą turą, ypač už sunaikintus arba nupjautus, nuganytus pasėlius, ir už karo reikalus paimtus (rekvizuotus) daiktus; be to, vyriausybė žada davinėti nekilnojamojo turto savininkams (už žemę, už namus miestuose ir miesteliuose) taip pat krautuvų ir dirbtuvų savininkams pasėlių be procentų kelerius metams; paskolos paskui reikės grąžinti arba jos bus išskaitytos iš atlyginimo, kurį vyriausybė žada išmokėti žmonėms karui pasibaigus; paskolų galės gauti pabėgėliai, kurie reikalauja pašalpos ir kurie gali tiksliai suvartoti gautus pinigus tolimesniam savo laikymui. Rekviziciniai kvitai, teisingai sustatyti, bus tur būt pilnai apmokėti, gi už vyriausybės paliepiu sunaikintą turą dabar bus mokama tik dalis, o likusioji dalis žadama sumokėti po karo; už pasėlius lig šiol mokėdavo ketvirtą dalį jų vertės. Paskolas žada išdavinėti po 7 rub. nuo dešimtinės dirbamos žemės.

Daug žmonių, kad ir nesitiki dabar gauti atlyginimo, rūpinasi prirengti reikalingus sau dokumentus, kad reikalui atėjus turėtų aiškių išrodymų, kada, kur ir koks turtas buvo paimtas (rekvizuotas), sunaikintas, pamestas arba paliktas, ir kokie nuostoliai padaryti. Svarbu tai atlikti dėl to, kad laikui einant daug dalykų užsimiršta, kai kurie išrodymai visai išnyksta, liudininkai išsi-skirsto, išvažinėja ir žmogus palieka paskui sunkiame padėjime, Matydami šį mūsų žmonių rūpesnį, Juridinis Skyrius nutarė teikti savo pagalbą ir tuomet, kuomet negalima tikėtis tuojaus atlyginimo gauti. Dėl to Skyrius norintiems statys aktus apie sunaikintą arba pamestą turą. Kuomet galima bus, tvirtins tuos aktus vyriausybės komisijose; klausinės liudininkų ir rinks žinių po vyriausybės įstaigas.

Prašant paskolos šiaurės vakarų fronto Vyriausiojo Įgaliojimo bus

reikalingas tam tikras Centralinio Komiteto liudininkas, kurį parūpins Juridinis Skyrius minėtaisiais pamatais.

Juridinio Skyriaus adresas: Петроградъ, Басковъ пер. д. № 29 Юридическій Отдѣлъ Центральнаго Комитета Литовскаго Общества.

Juridinis Skyrius prie Lietuvių Centralinio Komiteto.

Petrapolis, balandžio 24 d.

Suaugusiųjų švietimo reikalais.

Buvo laikai, kada mūsų žmonės žiūrėjo į mokslą kaip į nereikalingą daiktą arba tuščią užsiėmimą. Bet jau pastaraisiais metais tokia žmonių pažvalga į mokslą labai atsimainė, ir šen bei ten galima buvo matyti, kad tėvai noromis leidžia savo vaikus mokyklon ir patys ima reikalauti knygų ir laikraščių pasiskaityti. Kai kur suaugusieji jau net ima pavydėti vaikams, kad jie daugiau moka už juos. Prisimena man vienas toks faktas. Vienas ūkininkas buvo didžiai nepatenkintas savimi ir nuolat pyko ir rūgojo pats ant savęs, kam jaunas būdamas nepasistengęs išmokyti rašyti ir skaityti. Dabar kada jam tekdavo paskaityti atsiųstą kieno nors laišką arba parašyti kam nors, tai visados gaudavo kreipties į savo mokytoją pie-menį, o tai ūkininkui buvo didelis „neunasas“, bet kitaip jis negalėjo apsiiversti, nes tas piemuo buvo visuose namuose vienintelis mokytojas žmogus. O buvo jis svetimas, ne savas.

Prieš karą Lietuvoje buvo švietimo draugijų, kurios rūpinosi liaudies švietimo reikalais. Iš dalies šiais reikalais rūpinosi ir ūkio draugijos. Tam tikslui buvo steigiami vaikams mokyklos, gi suaugusiems kursai ir paskaitos. Gal neperdėsiu pasakęs, jog suaugusiųjų švietimo dirvoje buvo daug trūkumų ir kad kursų ir paskaitų vedėjai dažnai nemokėjo prieiti prie žmonių, nesistengė pažinti jų psichologijos ir, būdami blogi pedagogai, nemokėjo užinteresuoti savo klausytojų. Bet mes tada dažniausiai mokėjome kaitinti tik žmones, kad nenori klausyti paskaitų, o apie lektorius arba kursų vedėjus visai tylėdavome, tarytum jie būtų buvę visa be jokių nuodėmių.

Šviečiant arba mokant suaugusius, negalima laikyties tų pačių metodų, kurių laikomasi, vaikus mokant. Vaikų protas nėra dar subrendęs, nusi-stovėjęs. Jų siela galima lenkti ton ar kiton pusėn. Jeigu paimti domėn mokslo amžiaus, t. y. tarp 8—14 metų, vaikus, tai pamatysime, kad jie savo išsilavinimu nuo kito kito dažniausiai nedaug kuo skiriasi ir kad jų interesai maždaug yra vienodi. Visai kitas dalykas su suaugusiais žmonėmis. Švietimo platintojui, turiančiam reikalą su suaugusiais, reikia laikyties visai kitokių taisyklių ir mokymo metodų, nes reikia čia atsižvelgti į daugiau ar mažiau nusistovėjusias individualybes. Jeigu pažiūrėsime į auditoriją, į kurią renkasi žmonės išklausti kokios nors paskaitos, tai mes čia pamatysime labai didelį įvairumą: čia ir jauni ir seni, moką rašyti skaityti ir nieko nemoką, turį šokią ar tokią pasaulėžiūrą ir neišsidorbę dar jokios pasaulėžiūros, vienu žodžiu—didžiausias margumynas. Jei lektoriaus kalba neišgalės užinteresuoti bent didžiūmos klausytojų, tai patsai lektorius nustoja autoriteto publikos akyse, ir jam nebeuorima tikėti daugiau. Bet tikrai reikia ta pati paskaita, visai nekeičiant jos turinio, kitaip sudėstyti ir kitokia truputį forma suteikti klausytojams, kaip pastariesiems atsiranda visai kitokis įspūdis. Iš čia gali būti matyti, kad švietimo platintojams būtina reikalinga yra susipažinti su praktikuojamais liaudies švietimo metodais, nes nežinant jų negalima turėti liaudyje gero pasisekimo.

Švietimo platinimas tarp suaugusiųjų mums nemažiau turi rūpėti, kaip mūsų vaikų švietimas, nes dar labai

daug yra suaugusių lietuvių, kurie savo jaunomis dienomis nėra lanke jokios mokyklos ir nemoka rašyti ar baskaityti. Tokių analfabetų pas mus—didelė armija.

Kiek man teko pastebėti Maskvoje, daugelis suaugusių lietuvių pabėgėlių trokšte trokšta mokyties. Gal ir kitose vietose toks pat apsiereikšimas matyti. Toks didelis noras mokyties, tur būti, kyla iš to, kad mūsų žmonės, pakliuvę į kitokias gyvenimo sąlygas, įsitikino, jog tikrai apsišvietęs žmogus gali vykusiai kovoti su visokiomis nelaimėmis ir vargais.

Reikia, kad po karo Lietuvoje vaisingiausias švietimo platinimui teks organizuoti švietimo draugijos, kurios rūpintis steigti kursus suaugusiems, taisyti paskaitas ir vakarus, bibliotekas ir t. t. Panašioms švietimo įstaigoms bus reikalingi žmonės, nusimaną tokiuose dalykuose. Dėlto pravartu dabar apie tai rimtai pagalvoti visiems tiems inteligentams, kurie ketina, sugrįžus Lietuvon, kelti mūsų nuvargusią tėvynę iš griuvėsių. Taigi reikia jau dabar iš anksto rengties ateities darbą, reikia iš anksto apsiginkluoti tomis žiniomis, kurios bus reikalingos, kada teks arčiau susidurti su žmonėmis; kitaip pasakius, mes dabar, viešėdami tarp svetimųjų, turėtume išmokyti, kaip reikia sėti švie-sos sėklas, kad jos greičiausiai galėtų leisti stiprius diegus ir paskui duoti gerą vaisių.

Kyla dabar klausimas, kaip mes turėtume rengties į tokį darbą ir kaip mokyties. Jeigu mes turėtume dabar švietimo ir pedagogijos reikalams pavestą laikraštį, tai šitas klausimas gal lengviau būtų išrišamas, nes jo skiltyse galima būtų pakalbėti plačiau apie švietimo platinimo metodus. O dabar, nesant tokio laikraščio, mes turime ieškoti kitų šaltinių, iš kurių galima būtų semti mums reikalingų žinių. Aš dar pasakyčiau, kad ko žmogus ieško, tai visados randa. Reikia tik kiekvieno naudingo darbo energingai griebties.

Šiuo atveju geresnėse sąlygose tie, kurie gyvena Maskvoje, nes jiems nesunku būtų augščiau paminėtų žinių įgyti. Tai sakydami aš turiu omenyje Šaniavskio universitetą, prie kurio nuo gegužės 20 d. iki birželio 18 d. organizuojami tam tikri kursai apie švietimo platinimą tarp suaugusiųjų žmonių. Mokestis už visą ciklą 15 rublių. Šių kursų klausytojai išmoks, kaip reikia organizuoti suaugusiems kursai, paskaitos, bibliotekos, vakarai, muziejai, parodos, ekskursijos ir t. t. Puiki mums lietuviams progą pasinaudoti šiais kursais. Ypač jais būtina turėtų pasinaudoti mūsų mokytojai ir moksleiviai, kurie yra pasiryžę darbuotis liaudžiai. Aš manau, kad ir mūsų Komitetas karo aukoms šelpti maloniai sutiks padėti tiems, kurie išreikštų norą į šiuos kursus.

A. Kelmutis.

Č. Sasnauskio palikimas — lietuvių rankose.

Skaitančiajai mūsų visuomenei jau žinoma, kad tam tikras Č. Sasnauskio vardo būrelis buvo pasiryžęs, tarp kita ko, įgyti visą velionies muzikos palikimą. Mums rūpėjo, kad visas šis muzikos turtas liktų kokios nors lietuvių draugijos nuosavybė, ir kad tas turtas neišsiblaškėtų. Įgyti savininko teises naudinga buvo lietuviams jau nors ir tam, kad kitaiaučiai išsižadėtų svajonės—pasisavinti didžiausią mūsų kompozitorių. Gi viso palikimo sukoncentravimas buvo reikalingas, kad patikrinus pamatą būsimam pirmųjų lietuvių muzikos pionierių muziejui, kur a. a. Česlovui bus lemta užimti garbinga vieta.

Minėtojo turto įgijimas iš pirmo atrodė vargiai atsiekiamas. Velionies testamentu—pastatytoji ipėdinė buvo nelietuvė ir buvo girdėties gandy, kad ji esanti priešinga lietuvių norams ir kad iš šalies jai nedingą patarimų, nepalankių mums. Labiausiai

kebli buvo finansinė pusė. Iš Sasnauskio turto paveldėtojos ilgai negalėjo-me sužinoti, ar neperdaug pareikalaus iš mūsų už rūpimus mums dalykus. Ogi būrelis kasa buvo (deja, ir tebėra) kaip ir tušti: liuosųjų aukų dar nė tiek nesuplaukė, kad padengus velionies laidotuvių išlaidas. Betgi galų gale, pasigaunant tinkamos diplomatijos derybose ir pasinaudojant gerumu kai kurių tautiečių, būreliui pasisekė įveikti rūpimasis reikalas.

Iki Č. S-kio būrelis virs formalia draugija, dalininkai pasitikėjimo principu pavedė vienam asmeniui, rašančiam šiuos žodžius, galima sulgyti su velionies ipėdine ir savo vardu pirkti joje muzikalinį palikimą. Šiuo pranešu visuomenei, kad tat jau padaryta. Rūpimasis mums tur-tas sulgytas ir nupirktas už 2.800 rub. Pirkimo aktas padarytas pas Petrapiilio notarą D. Klimenko šio mėnesio 16 dieną 1.800 rub. įmoka tuojaus, gi liekamoji tūkstantis reikia įnešti ne vėliaus, kaip šių metų gegužės pabaigoje. Kas supranta šio dalyko svarbą, privalo susirūpinti reikiamomis lėšomis. Nei pas mane, nei būrelio kasoje nėra tokių pinigų. Teko versties skolomis. 400 rub. pasiskolinome iš t. v. „S-kio fondo“ (t. y. viską, kas ten tuo tarpu buvo). Kitus 400 r. mfonaliai paskolino gerbiamašis mūsų tautietis Andrius Dubinskis, kurs nesenai ir šiaip yra paaukojęs anam fondui visą šimtinę. Gi reikiama dar tuojaus 1000 r. laikinai pasiskolinome iš „Lietuvių Balso“ redakcijos.

Bet laikas jau pasakyti įdomiausių punktą, būtent—ką mes tuo aktu įgijome. Štai ką. 1-o, autoriaus teises visiems—ir išleistiems ir neišleistiems—velionies tvariniams, 2-o, visus jo rankraščius, o su jais kravą metalinių graviruotų tobylių su gaidomis (stereotipų) ir bemaž visą muzikalinę jo biblioteką (kita dalis buvo jau par-duota); 3-o, visus egzempliorius paskutinių lotyniškų jo leidinių (Re-giem, Salve Regina, O Salutaris), sukrautų „Katalikų knygyne“, Nevos pros., 34.—Tarp anų rankraščių yra poras dešimtų tokių dalykų, kurie dar niekur nebuvo spauzdinti. Daugiausia tai bažnyčios muzikos dalykai, bet yra ir kitokių, kaip šit labai originalus dalykas „Šio karo apreiškimo momentas“ (lietuviškai) ir k. Keli nespauzdinti tvariniai dar klajoja po svetimas rankas; mes juos išreikalau-sime. Yra taip pat kai kurie spauzdintųjų pjesų rankraščiai—originalai, arba vėl—mūsų muzikos meno istorikams bei kritikams gana įdomių daiktų—pirmieji kai kurių „Liet. Muzikos“ numerių bandymai ir t. t. Negana to, tarp rankraščių yra storokas pluo-kštas S-kio straipsnių apie muziką, daile ir panašius dalykus. Užtikta taip pat didoka jo korespondencijos dalis, kuri turi žymią svarbą jo biografijai. Minėtos metalinės graviruotos gaidų tobylės arba stereotipai apima visą „Liet. Muzikos“ seriją, blaivininkų ir ateitininkų himnus, giesmių leidinį rusams katalikams ir tris paskutinius augščiau minėtuosius lotyniškų leidinius. Tos tobylės velioniui buvo atsiėjusios apie porą tūkstančių. Darant antrą laidą, sakysiu, „Liet. Muzikos“, tie stereoty-pai padarys mums didžiausią ekonoma-miją.

Visas archivalinis ir medžeginis turtas tuo tarpu liko pargabentas pas mane ir sukrautas mano bute.

Derybų reikale, o ypač palikmui perkratyti ir surašyti, labai daug pasidarbavo kaipo ekspertas, gerb. J. Žilevičius, kuriam visuomenė už tai bus be abejo dėkinga.

Prof. B. Česnys.

P. S. Iš velionies „Liet. Muzikos“ numerių yra dar likę apie 50 egzempliorių didžios epiškai-lyriškos Kantatos „Broliai, kas mylit Lietuvą“. Ją ir kai kurių kitų dalykų galima gauti pas mane arba „Katalikų kny-gine“ Nevos pr. 34, b. 13.

B. Č.

Iš Lenkų ir lenkų gyvenimo.

Lenkai daugiausia rūpinasi, kaip nualintam jų kraštui maisto pristatytis, kaip trobesiai ir akis atnaujinti ir šiaip jau ekonomijos ir dvasios gyvenimas pastumėjus, pajvairinti. Žvelgiama praeitin, lyginama su Europos gyvenimu. Patys lenkai prisi- pažįsta atitole, atsilię. Užtat žadina- mos jėgos intensyvesniam gyvenimo darbui.

Ir iš tiesų, didesniuose ir mažes- niuose Lenkų miestuose prekybą iš lenkų paveržę zyda. Kartais, kaip Varšuvoje ir kitur, žydų vietos pre- kyboje dalyvavimas tiesiog milžiniš- kas. Pažūrėjus į šalies turtus — kal- nus, tenai šeimininkauja vokiečiai, anglai, prancūzai, o lenkų arba nėra, arba visai maža tėra. Kas metai gera pusė milijono darbininkų lenkų turi duonos ieškoti svetimos šalyse, savo tėvynės įtaigose darbo pakankamai ne- razdami. Karui užėjus, dalykai dar pas- unkejo. Pavyzdžiui imkime knygas. 1911 met. lenkų knygų teišėjo 3462. Rusų pusėje — 1785, Austrių — 1435, Prūsų — 108. Tai nėra daug. Kaip skaito M. Rulikovskis savo knygoje „Lenkų knygos ir karas“, visa lenkiškų knygų produkcija per metus tesiekianti, skaitant koronomis, 5 1/2 milijono, tuo tarpu viena tik rusų leidimo firma, Sitinas, kas metai leidžianti už 7 mi- lijonus rublių knygų. Karas visai už- stebęs Lenkuose knygų leidimą. 1914 met. 6 Varšuvos knygų firmos drauge išleisduos... 20 knygų. Kitais metais dar blogiau. Niekas nesiiinteresuoją. O leisti taip pat sunku, nėra kas dirba, poperis brangus. Be abejo, tai reiškia dvasios kultūros sumenkėjimą, kiton vagon nukrypimą¹⁾.

Kaip jau sakytą, lenkų ekonomijos ir dvasios gyvenimas nėra didžiai iš- sibujojęs. Ir tasai gyvenimas yra nuolat svetimo, kaimynų gaivalo stel- biamas. Na, nors į Poznanės moky- klas pazvelgkime. Poznanės liaudies mokyklose mokosi 15.000 lenkiukų, 5000 protestantų, 300 žydų. Gi iš 500 mokytojų tik tai trečia dalis ka- talikai kurių tarpe tik tai mažas pro- centas lenkų.

Sios dienos lenkų gyvenimas ap- sireiškia pasitarimais dėl įvairių kla- simų. Taip pat rūpinamasi suniokotų vietų atgaivinimu ir maisto vežimu.

Vokią anglams užblokavus, ve- žimas Lenkuosna daiktų suvaržytas. Amerikos lenkai kreipėsi į Anglų vy- riausybę, prašydami, kad jie leistų iš Amerikos amerikiečių ir lenkų auko- jamus daiktus siųsti Lenkuosna. Nors Anglai griežtai ir neatsakė, o Askvi- tas pasirodė esąs ir palankus tam, vienok vargiai sulauks geidaujamųjų vaisių. Lenkai taip pat kreipėsi ir Petrapilį ir Rusų vyriausybę, ir Va- tikaną į šv. tėvą. Vatikanas net bu- vusi visa delegacija, su R. Dmooskiu ir Broel—Pliateriu, prašytų, kad šv. tėvas užstotų lenkus Angluose. Pa- piežius ramino, laimino ir pavedė Šveicarų komitetui 20.000 lirų.

Pačių šelpimu irgi nemaža rūpi- namasi. Prie Varšuvos Vyriausiojo Komiteto prisidėjo Poznanės komite- tas, inešdamas kas mėnuo Vyr. Kom. kason 350.000 mrk. Amerikoje Rau- donasis Kryžius pasklaidė atsižauki- mus, kuriais visi raginami remti lenkus.

Gaivinimu sunaikinto ūkio dau- giausiai rūpinamasi Galicijoje. Austrių vyriausybė duodanti Galicijos ūki- ninkams kareivių laukams dirbti. Duodanti ir arklų, pinigų ir reikalingų daiktų. Lenkų visuomenė taip pat neatsilikanti. O nuostoliai dideli. Oficialinėmis žiniomis, esą sunar- kinta 200.000 trobų. 60.000 Galicijos gyventojų likę Rusuose, 58.000 lieką be pastogės. Pačių lenkų esanti įs- teigta Vienoje ūkio Taryba (Rada Rolna). Jos vedėjas esąs žinomas Lenkuose veikėjas ūkininkas Turnau z Mikulic. Draugija užsiimsianti planų ir visokių projektų gaminiu, sėklų, mašinų, žemės pirkimu, pinigų sko-

linimu. Lėšų draugija turinti daug. Prisidėję esą prie jos įžymūs lenkų agronomai ir veikėjai.

Reikia dar paminėti lenkų visuo- menės partijos ir organizacijos. Vy- riausiasis Tautos Komitetas, Lenkų Kolas ir socialistai susijungę vienon tautos organizacijon autonomijos tei- sėmis. Sios organizacijos, reikia pa- sakyti, daugiausiai atstovauja Galici- jai. Vienok Lvove buvo kviečiamas didelis lenkų suvažiavimas susitarti galutinai dėl veikimo. Čia buvo pro- jektuojama kreiptis į Varšuvos ir Paznanės lenkų organizacijas, kad ir jos susidėtų. Šitoje trijulėje Galicijos lenkų sąjungoje visų tautų, partijų ir srovių Žmonės busią reprezentuojami procentais.

J. S.

Korespondencijos.

SMOLENSKAS.

Balandžio 1 d. buvo pirmas Smo- lensko Jungtinio Komiteto posėdis, į kurį su miesto biuru pabėgėliams šelpti savo atstovais susidėjo visos tautinės organizacijos: lietuvių, latvių, lenkų (C. K. O.), katalikų (irgi lenkų) ir žydų.

Miesto biuras, kuris maitino savo valgyklose visokius pabėgėlius, dabar pristigo lėšų ir pareikalavo iš atskirų organizacijų primokėti pinigais už jų mitulius. Be to, naujai įkurtasis ko- mitetas rūpintis bendrai ne tik mie- sto valgyklomis, bet ir visais bendra- bučiais, kuriuose bus skirstomi pabė- gėliai tautomis; taip pat bendrai da- rys pabėgėlių sąrašą, bendrai dali- nės knygtes ir t. t. Pabėgėlius, ne- pakliuvusius į jokią organizaciją, glo- bos miesto biuras.

Lietuvių Draugija, nésant Smo- lenske būtų ir trūkstant žmonių, ne- siskubino savo valgyklą steigti, nes pabėgėliai buvo maitinami miesto valgyklose, arba emė pinigais iš C. Komiteto skiriamų lėšų.

Buvo norima, kad pabėgėlių skait- muo, už kurių maitinimą turės mo- kėti organizacijos, būtų nustatomas pačiose valgyklose, išduodant pietus. Šiame posėdyje lietuvių atstovas pa- siūlė sąrašus daryti ne pačiose val- gyklose, bet organizacijų raštinėse, kurios ir davinės maitinamiesiems pietų markes savo žiniomis. Toks maitinamųjų skaitymas turi ne vien formalinę vertę, tik tai tokiu būdu iš pat pradžių išeis aiškstėn lietuvių trau- kimas į svetimas tautines organizaci- jas tautinimo tikslu. Lenkų organi- zacija, vadinamoji Katalikų Labdariu. Draugija, traukė savo globon lituvius, norėdama padidinti lenkų skaičių, o nesusipratėlius lituvius galutinai su- lenkinti.

Dabar, prireikus mokėti už jų maitinimą, dalijant pietus, lenkai ra- šytų juos lėtuvais ir galų gale len- kai lietuvių lėšomis dauginų savo „legijonus“. Bet virto kitaip. Dabar lietuviai bus ne tik Lietuvių Draugi- jos maitinami, bet jos ir globojami, perkeltami jos bendrabučiuosna, kad globa nebūtų kerša.

No pro šalį bus čia paminėjus Smolenske susidariusį įdomų lietuvių lenkinimo būdą. Toje srityje darba- vosi senokai (arti 10 metų) Katalikų Labdarių Draugija. Praėjusiais me- tais jos vadai Neliubovičius ir J. M. sumanė toje draugijoje panaikinti sieną tarp lenkų ir lietuvių ir pra- minti sau Polsko-Litewskie Towar- zystwo. Taip ir pradėjo tą draugiją taip pravardžiuoti, klaidindami žmones. Tokiam jų sumanymui ir darbui ty- lomis pritarė tikrieji Katalikų Draugi- jos sargai — klebonija. Bet Lietuvių Draugijos pirmininkas tam viešai lai- kraštyje pasipriešino, paklausęs visuo- menę, ar žino ji, kad Smolensko gu- bernijoje nėra tokios lenkų lietuvių draugijos, kaip visame pasaulyje nėra normalinio keršo žmrgaus. Šis trump- tis paklausimas taip suerzino mi- netuosius šulus Neliubovičių ir J. M., kad, naudodamies vietinio laikraščio

redaktoriaus palankumu, išpylė pa- mazgų kibirą ant savo oponento. Vis delto visas tas atsitikimas sujudino jiems sąžinę, ir jie metė savo suma- nytą politikos akciją, pagauti už rankos.

Taip pat ne pro šalį bus pasisie- lojus savo tautiečių tarpe, kad net šių dienų neapsakomi vargai nė kiek nesušvelnino lenkininkų ūpo. Džiaug- smas ima, ar kalbant ar tariantis su tikraisiais lenkais iš Lenkijos, bet priešingai — skaudu ir sunku tarties su Gudų, Lietuvos, Ukrainos, Letga- lių lenkais. Šie lenkai jei ne kardu, tai moraliniais įrankiais stengiasi pri- versti istorinę tautą priimti lenkų žy- mes, norėdami nudilinti tarp lenkų ir kitų tautų skirtumus: kalbą, papro- čius, būdą ir t. t., poliekant toms tautoms tuščius Lenkijos provincijų vardus — Lietuvą, Gudus, Letgalius ir t. t. Ir dabar, ašarų ir mirties dienomis, išvydo savo demoralizavimo tikslams „dobry czas“. Tikrieji len- kai, bent taip rodos, neserga šia liga: jų vargai ir sopuliai taip yra opūs ir status, kad truksta drąsos didinti to- kius pat sopulius ir vargus kitų tautų.

Bet veltui — karo laukuose, kraujo klanuos dabar kardu kertamos tautų sienos: ten bus visoms „ori- jentacijoms“ galas.

P. M.

SMOLENSKAS.

Lietuvių prekybos ir pra- monės darbai.

Apie Smolenską ir jo opy.inkėse nemažus darbus varo mūsų tautiečiai pabėgėliai:

Br. Brazdys tapo Smolensko ir Vitebsko gubernijų valstybės girių valdybos kontragentu malkoms ir špaloms (šliperiams) kirsti ir statyti geležkeliams ir miestams. Ši opera- cija kaininama apie 2 1/2 mil. rub. Br. Brazdys apsiėmė pristatyti 60.000 ašių malkų. Dniepru važinės tam tikras garlaivis, miškuose ir Smolen- ske darbuosis tam tinkamos mašinos ir smaita visokios rūšies ir lyties dar- bininkų.

„Vilijos“ fabrika, pernai rudenį įsikūrusi Smolenske, dabar įsigalėjo ir išaugo didelė fabrika. Ji iš gel- žies ir medžio dirba kariuomenei ir žemės ūkiui visokius padargus. Jos apyvarta auga greitai ir tvirtai. Da- bar ten prisidėjo inž. Graurokas ir darbuojasi plačiai žinomas buhalte- ris J. Milius.

J. Sabalis (Sabaliauskis) pasamdė didelį dvarą, vardu Kučerovą, arti Dobromino stoties, tarp Jelnios ir Smolensko. Dvare gerai pastatytas pienininkavimo ūkis, yra daugybė pievų ir miškų. Kučerove jau su- skambėjo lietuvių kalba ir pragydo, pritariama atskridusių varnėnų, straz- dų, cyrulių (vyturių).

Inžin. J. Skripkus vakarų fronto gidrotechnikų partijoje sulinius grą- žo, kelius veda, kalnus rausia, van- denis iš vietos į vietą sriuvena varo — su dideliais darbininkų būriais.

Pirklys Masiulis iš Panevėžio vy- kusiai suspietė pirkėjų būrius, pasi- vėžęs ir pradėjęs tik su keliomis de- šimtimis padų prekių, ištrauktų iš de- gančio Panevėžio. Dabar jo krautu- vėlė išaugo didelė krautuvė.

Upytės dvarininkas Kaz. Bistro- mas yra įgaliotas Žemės ūkio mini- sterijos telkti daugybes darbininkų žemei dirbti, bergždinėms apšėti ir įjams bei šienui auginti.

Tokiu būdu ne vien Smolensko lietuviai pabėgėliai, bet ir iš kitų kraštų darbo žmonės visur galės rasti savo tautiečių globą, savųjų būrius ir, atėjus laikui, būriais, links- mai dainuojant, grįžti savo tėvynėn prie saviškių.

P. M.

HELSINKIAI. (Helsingfors — Suo- mija).

Vis delto ir mes helsinkiečiai lie- tuviai nepalikome užmiršti lietuvių visuomenės. Velykų metu mūsų dvasios reikalų aprūpinti atvažiavo lietu- vis kunigas Ad. Sabaliauskis. Verby sekmadienį jis pasakė per Mišias lenkiškai po Mišių gražų pamokslą

lietuviškai ir latviškai. Lietuvių pasi- liko klausyti neperdaug, nes jų čia ne taip daug ir yra, tuo labiau, kad nežinojome apie tą atvažiavimą. Lie- tuviai, kaip pabėgėliai daugiausia dirba pabirkose, kiti tarnauja kiemsargiais ir šveicoriais, tad į bažnyčią kas sek- madienis eiti, pametus tarnybą, ne- galima. Po pamokslų kunigas pas- belbė, kad didžiosios savaitės antra- dienyje, trečiadienį ir ketvirtadienį bus laikomos rekolekcijos. Lankė baž- nyčią ir dalyvavo rekolekcijose jau daug daugiausia žmonių. Kun. Sabal- iauskis savo gražiais pamokslais su- stiprino nusilpusią lietuvių krikščionių sielą ir parodė doros ir tiesos kelią, o tat savo gimta lietuvių kalba jau senai bebuvome girdėję. Kaip būtų malonu, kad mes tokius pamoksus girdėtumėm dažniau.

To dar negana. Atvažiuodamas kun. Ad. Sabaliauskis atsivežė mal- daknygių, kalendorių ir šiaip jau pasaulinio turinio knygelių pasiskaityti, kurių jam davė Liet. Centro Komiteto Dv. Reik. Sek- cija. Už tai mes helsinkiečiai lietu- viai labai dėkojame ir linkime mūsų visuomenei vaisingai darbuoties tuo krypsnių, kurį vokiečių korespon- dentas dr. Michaelis pavadino „mig- lola svajone ir ūkanotu nerimavimu, tai yra, nesąmoningu tautinės auto- nomijos geismu. Tas visuomenės dar- bas turi būti ne mažiau svarbus, kaip pabėgėlių, geriau sakant, ištremtųjų tautiečių šelpimas; jo mums reikėtų neužmiršti ir pasistengti, kad ir lie- viai neatsiliktumė nuo kitų mažųjų tautų, kurios dėl to klausimo dar- buojasi nenuilsdamos ir kelia ji, pasi- taikius kiekvienai progai.

Lietuvos Dagilio Žiedas.

Nauji raštai.

„Liet. Balso“ Redakcijos gauti raštai.

1. Kalendoriai:

- 1926 metams Kalend- rius. Lietuvių Draugija au- kštųjų Maskvos mokyklų Mo- ksleiviams šelpti. Leidimo Ko- misijos leidinys № 20. Kaina 35 kap. Maskva, 1916 m. 130 psl.
- „Žiburio“ Kalend- rius 1916 metams. Devinti metai. (Išleistas Petrapilyje, Ru- sų-Prancūzų spaustuveje „L. B.“ Red.). Kaina 45 kap. 160 psl.
- Petrogrado Kalend- rius. 1916 metai. Petrapil- yje, Rusų-Prancūzų spaustuveje. Kaina 35 kap. 151 psl.
- Lietuvių Dienraščio „Kataliko“ Kalendorius 1916 metams. Chi- cago, III. XVI+85 psl. Kaina neparodyta.

2. Les Annales des Nationalité. Bulletin de l'Union des Nationalités.

Rédaction et Administration: Villa „Messidor“, Av. de l'Elysée. Lausanne-Ouchy. Suisse. 1916 № 1—3. 45 psl. Sommaire: 1. La France et les Nationalités opprimées, par C. R. 2. Une fau- te des Alliés, par Georges Biennaimé. 3. La Conférence des Nationalités et les Travaux de sa Commission permanente, par J. Gabrys. 4. La Déclara- tion des droits des Nationalités. 5. Enquête sur les Nationalités. 6. Le problème des Nationalités, par Paul Otlet. 7. Chronique des Nationalités: a) Bohême; b) Bulgarie; c) Catalogne; d) Litu- anie: Résolutions de la Confé- rence des patriotes lithuaniens réunis à Berne du 1-er au 5 mars.—L'offensive polonaise en Lithuanie; e) Pologne; f) Serbie; g) Ukraine. 8. Communications.

3. Jaunoji Lietuva iliustruotas literatū- ros, mokslo ir visuomenės mēne- sinis laikraštis. Metai III, № 2 (22). Vasaris 1916 m. So Bos- ton, Mass. 81—153 psl.

¹⁾ Būtų sveika, beskaitant šiuos lenkų prisi pažinimus, ir mums patiems lietuviams, pažvelgti, kaip mūsų knygų skaitmens kai- taliojasi.

Turiny: 1. Juozas Rainis (eilės); 2. Juozas Rainis (eilės); 3. Adomas Juodasai (eilės); 4. Adomas Juodasai (eilės); 5. Stajė Naginskas (eilės); 6. Stajė Naginskas —Knuto Gamsuno eilių variantas (eilės); 7. V. Kadugys —Draugams (eilės); 8. J. Baniulis —Tą rožę, leliją (eilės); 9. J. Baniulis —Kuomet girdžiu dainelę (eilės); 10. Juozas Rainis —Nebeišskentėjo; 11. Honore de Balzac (vertė Žemės Vaikas) —Bedievis mišios; 12. P. Norkus (A. Požežinskiu) —Stebėtini ir baisūs gamtos apreiškimai. 13. Mikas Petrauskas —Iš dailės filozofijos; 14. J. Kačergius —Revoliucija Suvalkijoje 1905—1906 m.; 15. Vytautas Steponaitis —a) Rusijos pinigynas; b) Ruožai iš politikos ir visuomenės gyvenimo; c) Spaudos ir gyvenimo atbalsiai; d) Laiškas iš Rusijos; e) Literatūros apžvalga. 16) MOKSLEIVIŲ KELIAI: a. Frank Zurwell —Jubilėjus; b. J. J. Čizauskas P. H. G. —Mokinio perspektyva; c. Konst. August. —Gyvenimas, laikraščiai, knyga.

4. Въ Прибалтійскомъ краѣ. ЭТЪ и ЛАТЫШИ, ихъ исторія и бытъ. Сборникъ статей подъ редакціей проф. М. А. Рейснера. Москва 1916. 287 стр. Цѣна 1 руб. 50 к.

5. Širdis —Edmund de Amičis, vertė Matas Grigonis. 362 puslapių.

Zinios.

Petrapolis.

Visos Rusijos miestų sąjungos Petrapičio belaisvių skyrius gavo iš Šneidemiulio (Vokietijoje) pranešimą, kad belaisvais atėję pirmieji daiktų siuntiniai—130 dėžė, kuriose yra 140 pudų sausainių. 1790 porų baltrubių, arbatos, cukraus, tabakos ir kt. Daiktai atėjo sveiki ir nejudinti. Juos išdalino belaisviams tam tikra tų pačių belaisvių komisija.

Jvairios.

Maskva. Lietuvių mokslo vadovėliai. Maskvos Mokytojų Sekcija prie „Lietuvių komiteto d. k. n. š. leidžia visą eilę vadovėlių pradėdama mokyklai. Iš jų jau spausdinami: „Kas skaito rašo—duonos neprašo“—Kl. Skabeikos didelis elementorius ir „Vainikėlis“—kelių mokytojų sustatyta skaitymo knyga antriems mokslo metams, kuris netrukus išeis iš spaudos. Ign. St.

Svetur.

Trapezonde. Rusams paėmus Trapezondą jame pasilikę apie 15,000 graikų, turkai išbėgo o armėnų dauguma esanti išpaupta. Trapezondo apylinkėje armėnai būvę dar daugiau persekiojami, negu Erzerume. Miestas likęs sveikas. Krautuvės ir viešbučiai esą atidaryti, bet viskas labai brangu.

Lipecko pabėgėliams lietuviams. Amerikos Čikagos ir jo apygardos lietuviai parašė Lietuvių Centro Komiteto Lipceko igaliotiniui raštą, pranešdami, kad jie norį padaryti rinkliavą ir sušelpiti Lipceko ir jo apylinkėje apsigyvenusius lietuvių pabėgėlius, bet negali, nežinodami adresų. Tad jie prašo, kad Lipceko lietuviai pabėgėliai paskelbtų savo adresus Amerikos lietuvių laikraščiuose. Laikraščių adresai galima gauti iš Lipceko igaliotinio.

Butų gera, kad ir apskritai lietuviai pabėgėliai, kurie turi Amerikoje giminių, paskelbtų savo adresus Amerikos lietuvių laikraščiuose. Gal sulauktų iš jų pašalpos.

Vašingtono „Times'o“ korespondento žiniomis, Vilgelmas, per Ameri-

kos Berlyno pasiuntinį Džerardą, bandęs perkabinėti Vilsoną.

Sukilimas Airių žemėje. Vyriausybės kariuomenei užėmus Dubline pačias didžiausias sukilimo vietas, pradėjo pasiduoti ir patys sukilimo šalininkai. Dubline paimta 1000 žmonių nelaisvėn; 489 žmonės išsiųsti Anglijon. Jau ramu esą šiose vietose: Dubline, Korke, Trelyje ir Limrike.

Sukilėliai, paaiškėjus jų kaltei, buvę atiduoti karo lauko teisman, o kiti siunčiami į anglų kalėjimus.

Buvę sušaudyti trys žmonės pasirašiusieji airių respublikos proklamaciją. Pirsas, pavadinęs save prezidentu, Tomasas Klarkas ir Tomasas Makdonagas, pastarasis buvęs mokytojas pocta.

Dubline konfiskuojami ginklai ir suimami kaltininkai.

Oranmoreje netol Galju'os sukilėliai užpuolė policiją.

Vakarų dalyje padėjimas pagerejęs. Sukilėliai išblaškyti. Gatvių mišyje paimtas austrų aficeris.

Karas.

Rusų vakarų fronte. Jakobštato ir Dvinsko apylinkėse artilerijos šaudymai. Dvinsko apylinkės pietuose lakstė vokiečių aeroplanai ir metė bombų.

Į rytus nuo Vidžių ir Tverecio po artilerijos šaudymo vokiečiai bandė, išėję iš savo apkasų, užpulti rusus, bet smarkiu šaudymu buvo sulaikyti.

Tverecio apylinkėje netol Autono kaimo vokiečiai užpuolė rusus, bet buvo atmušti. Antras puolimas taip pat jiems nepavyko.

Baranovičių ir Oginskio perkaso apylinkėse buvo judrių artilerijos šaudymų.

Į pietus nuo Oliko rusai paslinko priešakin.

Priešininkas smarkiai šaudė Ikskiulio stiprumas.

Į pietus nuo Krevo prasidėjo smarkių artilerijos šaudymų; pašautas vokiečių aerostatas, kuris šaudant rodes rusų pozicijas.

Kaukazo fronte. Viršutiniojo Čorocho srityje rusai paėmė stiprių turkų apkasų ir juose susistiprino.

Diarbekiro linkui rusai vėl pastumė turkus į vakarus.

Prieurmijos rajone sulaikytas priešininko būrys.

Baiburto linkui turkai naktį puolė naujai užimtus rusų apkasus, bet buvo atmušti; taip pat atmuštas priešininkas ir Erzindžano linkui.

Vakarų fronte. Balandžio 20 d. Belgijoje prancūzų artilerija suardė priešininko stiprumas ir susprogdino šovinių sandėlių.

Į vakarus nuo Maaso upės buvo atkaklių šaudymų Avokuro apylinkėje. Dieną prancūzai atėmė vokiečių apkasų į šiaurės vakarus nuo Mōrtomo ir paėmė apie 100 belaisvių ir keturis kulkosvydžius.

Avokuro girioje buvo mašių granatomis. Naktį prancūzai praplato ir sustiprino atimtuosius pas Mōrtomą apkasus. Priešininkas labai daug turėjęs žalos, ypač per artilerijos šaudymą. Vienoje vietoje pasidavė nelaisvėn du vokiečiai, tik tai jiedu likę gyvu paimtojoje tranšėjoje.

Į rytus nuo Maaso upės šaudoma Vo'o apylinkė.

Vevrėje prancūzų artilerija šaudė eilę sustiprintų vietų.

Į rytus nuo Sen-Mijelio prancūzai atmušė didelį žvalgų būrį, kuris artinosi prie jų apkasų Apremono apylinkėje.

Anglų fronte. Balandžio 20 d. Paskutinėse dienose anglų fronte smarkesnių mušių nebuvo. Anglai atmušė tik tai kelių vokiečių puolimus į rytus nuo Ipro ir į šiaurę nuo Albero. Išsprogdino tris minas į rytus nuo Sušės. Kiek smarkesnių artilerijos šaudymų buvo pas Sent-Eluar ir į vakarus nuo Anglo.

Belgų fronte. Po atkaklaus šaudymo belgų apkasų vokiečiai, tmu puolimu į rytus nuo Izero, paėmė tris sargybines vietas, bet tuojaus buvo išmušti.

Diksmiudo apylinkėje buvo atkaklių artilerijos mušių. Kitose dalyse fronto nieko ypatingo.

Italų fronte. Po dviejų dienų atkaklaus mušio italai paėmė stiprius priešininko apkasus ant Kroco-di-Fargoridos ir Krocon-di-Lačesos augštumų. Nelaisvėn paimta 103 žmonės (tame skaičiuje trys aficeriai), atimta du kulkosvydžiai, šautuvų ir šovinių.

Tahalės rajone nedideli priešininkų puolimai atmušti.

Nuo Adizės lig Brento buvo smarkių artilerijos šaudymų.

Izonco srityje ramu.

Balkanų fronte. Visame fronte buvo tik tai artilerijos mušių.

Kolonijoje. Kongo rytų pasienyje belgų kariuomenė privertė pasitraukti vokiečius į pietus nuo Kivo ežero.

Tu-tuojaus belgai perėję per Ruzizės upę užėmė vokiečių apkasus ties Šangugu.

Į šiaurę nuo Kivo ežero belgai įsilaužė į vokiečių koloniją.

Savųjų ieškantiems.

„Lietuvių Balso“ Administracija dažnai gauna laiškų, kuriuose prašoma paskelbti, kad ieškomi tokie ir tokie žmonės ir, idėti ieškančiojo adresą. Dažnai skelbimas parašytas ilgas, po dešimtį ir daugiau eilučių, ir už jo paskelbimą esti idėta į laišką tik 10 kap. Esame jau aiškinę ir dar kartą paaiškiname, kad po 10 kap. yra mokama ne už visą ilgą skelbimą, bet už kiekvieną jo eilutę. Tad kiek skelbime bus eilučių, tiek kartų reikia mokėti po 10 kap. Jeigu sunku apskaityti, kiek skelbime bus eilučių, tai galima mokėti po 4 kap. už kiekvieną žodį.

„Lietuvių Balso“ Administracija.

Išsikėlusios iš Lietuvos vyriausybės įstaigos.

Kurklių valsčiaus valdyba.

Ukmerg. ap. Kauno g. išsikėlusios iš Lietuvos apsistojo ir darbuojasi Voroneže. Adresas: Воронежъ г., Б. Дѣвиченская ул. № 41. Ten gyvena Kurklių valsčiaus viršaitis (starys) ir raštininkas. Valstiečiai kurkliečiai, kurie turi reikalų savo valsčiuje, tegu kreipiasi nurodytą adresu.

Pranešimas.

Pamaldos lietuviams reformatams.

Ligovoje sekmadienį, gegužės 1 d. pusiau vienuoliktos val. rytmetį liuterių bažnyčioje (Vasiljevskij pereulok) bus pamaldos lietuviams reformatams. Iš Ligovos stoties reikia eiti tiesiai gatve. Iš Petrapičio į Ligovą reikia važiuoti iš Baltijos Vozgalo. Į Baltijos vozgalą eina šie tramvajai: № 3, 6, 8, 9, 20.

Redakcijos atsakai.

Simferopoliečiams: M. Pajaujui, V. Šverniskui, V. Rutkaskiui ir k. Tamstų laiškelyje protestą gavome, bet dėti nedėsimė, nes korespondentas, matydamas dalijant prie bažnyčios laikraštį, galėjo pamanyti, kad jis parduodamas, ir, gerai neištyręs, galėjo parašyti ir į laikraštį, visai nenorėdamas tamstų užgauti. R. G. Tamstos korespondencijos apie lenkes lietuvių bendrabučiuose nedėsimė. Nepatogu.

K. S. k. u. i. Tamstos eilių nedėsimė. Persilpnos.

Redaktorius-Leidėjas Martynas Yčas.

Visų, kurie surado per laikraščių skelbimus savo šeimynas, gimines, pažistamus ir draugus, prašoma pranešti jų adresus Centraliniam Liet. Komiteto Inform. ir Registr. Biurui: Петроградъ, Басковъ пер. 29, кв. 2.

JURGYs KRISIUNAS iš Kirbulių sod., Biržų parap., ieškau žento Martyno Balčiūno su žmona Ona iš Stačūnų kaimo, Biržų par.,

VINCAS GRIGARAVIČIUS iš Bazorų akalicos, Alytaus parap. ieškau žento Prano Rožauskio su žmona Ona iš Kalesninkų sod. Alytaus parap.

KATRĖ KRISINSKAITĖ iš Cirulių, Radviliškio parap. ieškau žento Petro Eiduko su žmona Ona iš Pučiakalnio Radviliškio par.

ELZBIETA DULIENĖ iš Švidžių k. Sošto parapijos ieškau Magdalenos Jurėnienės su dukterimi: Emilija ir Marijona ir sūnum Jonu, taip pat Emilijos Dylienės su dukterimis. Visi Švidžių k.

Visų keturių adresas: Москва, село Богородское, Леонтьевскій пр. № 7—9 кв. 1. 2.

ANTANAS MATULEVIČIUS iš Kulokų k. Liudvinavo parap. ieškau Elzbiėtos Kolienės iš Padenbinės k. Liudvinavo parap., nes jos dukrelė Ona 10 metų yra pas mane. Adresas: Красное село, Пономобической вол. Гомельскаго уѣзда Могил. губ. 644—1.

MARĖ KALVIENĖ iš Garlevos ieškau dukters Elzbiėtos 18 m. kuri sako, nuvažiavusi Tambovan. Adresas: Москва, село Богородское, Средняя № 3. 675—2.

ANTANAS VERPEŠINSKIS Kauno gub., Raseinių aps., Skaudvilės val., Kundrotų kaimo, ieškau savo žmonos Pulcherijos. Adresas: Петроградъ, Невскій пр. № 73 кв. 15. 185—599—4

JOUZAS SUETA iš Šventazerio m., Seinų apskr. Suv. gub., ieškau tėvelių ir pažįstamų. Петроградъ, Английскій пр. № 26 кв. 36. 169—587—1

JURGIS KAZLAUSKAS ieškau savo tėvo Liudviko ir Kazimiero Rusėno su žmona iš Suvalkų gub. Kalvarijos aps. Adresas: Москва, 1-я Мѣшанская Протопоновскій пер. N 62 кв. 8. 216—624—1.

JONAS PESLEKAS iš Anykščių m. Kauno gub., ieškau giminių ir pažįstamų. Петроградъ, Петр. Стр. Сытинская ул. № 9 кв. 16. 167—590—2

MYKOLAS ŠVEINAUSKAS iš Mintaujos, ieškau švogerio Stasio Prosčevičiaus iš Upyties ir Jono Lavrinčiko iš Mintaujos. Adresas: Петроградъ, В. О. Рожеженная линия № 21 кв. Дворническая. 189—604—1

M. PUKELIS ieškau savo šeimninko HENRIKO AUGIO iš Kauno gub., Šiaulių aps., prašau atsilipti. Adresas: Родавль, Смол. губ. мужская гимназія учен. 7 кл. 191—602—1

VINCAS SMELSTORIUS Suv. gub. Marijampolės aps. Gudelių valsč. iš Kamėnos viensėdžio ieškau brolio Mykolo Smelstoriaus (ūkininko) su šeimyna ir sesers Elzbiėtos, pagrižusios iš Anglijos. Žinančiųjų prašau pranešti. Adresas: Петроградъ, Дено пасажа. Ник. ж. дор. В. Смелстору. Prašau Amerikos laikraščių atspausdinti 207—622—1

IGNACAS STONKUS ieškau Leono ir Onos Stonkų iš m. Užvenčio, Šiaulių apskr., bei Augustino, Alponso, Jozepos ir Onos Mineikų iš Laukuvos parap., Telsių apskr. Mano adresas: Petrograd, Voznesenskij prosp., n. 37, b. 67. 410—1.